

Nr 1256

Av herrar **Strömberg** och **Westberg** i Ljusdal, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 35, angående ökat stöd till vuxenutbildningen.

(Lika lydande med motion nr 1071 i Första kammaren)

I proposition nr 35 anföres att »vid den fortsatta reformeringen av vuxenutbildningen är en av de viktigaste frågorna hur man skall nå dem som har kort och bristfällig utbildning». Denna grundtanke har fått stöd från flera håll, där man ansett att de lågutbildade måste ges prioritet vid det fortsatta reformarbetet.

När man talar om de grupper som fått den sämsta utbildningen, torde man i allmänhet avse dem som endast fått en sexårig undervisning. Utan tvivel behöver en stor insats ske för att ge denna grupp bättre möjligheter till vidareutbildning. Det finns dock ett par andra grupper, som är i stort behov av att få komplettera sina studier med vuxenutbildning, nämligen de personer som antingen undervisats i specialklass i det obligatoriska skolväsendet eller i särskolan.

Under de senaste fem åren har i genomsnitt 1 550 elever lämnat årskurs 9 efter undervisning i specialklass. Siffran är stigande, och antalet var år 1969 1 830. Dessa elevers möjlighet till vidareutbildning är starkt begränsad.

Antalet elever i särskolan var den 1/11 1969 drygt 9 000. Skolplikten enligt omsorgslagen omfattar åldern 7—21 år, eller i vissa fall 7—23 år.

De ungdomar som lämnat skolan från en specialklass eller från särskolan har i regel ett betydligt sämre utgångsläge än andra. Härtill kommer att i ett snabbt föränderligt samhälle utbildningsklyftan blir alltmer besvärande. Den nuvarande vuxenutbildningen anknyter i regel till förkunskaper och använder en studietakt, som är främmande för dessa ungdomar. Resultatet blir att man drar sig för att söka sig till vuxenutbildningen. Dessutom är dessa elever vana vid en mer individuell undervisning än den vuxenutbildningen normalt medger.

Professor Torsten Husén m. fl. har publicerat en uppföljningsundersökning av 1 500 skolbarn i Malmö. Ett kapitel behandlar de mentalt handikappade.

I denna undersökning visas att trots betydande svårigheter ett överraskande stort antal specialklasselever efter några år i arbetslivet sökt sig till frivillig utbildning och att man upplevt detta positivt.

För specialklasselever har kommunerna stora förutsättningar att kunna ordna en lämplig vuxenutbildning. Specialklasslärarna kan lägga upp en undervisning som knyter an till elevernas tidigare skolgång. Möjligheter finns också att genom en särskilt utformad uppsökande verksamhet få kontakt med f. d. specialklasselever. Denna undervisning kunde helt samordnas med den kommunala vuxenutbildningen. Möjligen kan vissa särregler behövas i fråga om t. ex. undervisningsgruppernas storlek.

Vad beträffar f. d. elever i särskolan bör landstingen ha hand om deras undervisning. Denna kan lämpligen ske i form av internatkurser vid t. ex. en folkhögskola.

Med hänvisning till ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag om vuxenutbildning för f. d. elever i den obligatoriska skolans specialklasser och i särskolan enligt de riktlinjer som framförts i motionen.

Stockholm den 3 april 1970

Karl-Erik Strömberg (fp)

Olle Westberg (fp)
i Ljusdal
